
A ZÁRÓDOLGOZAT/SZAKDOLGOZAT/DIPLOMADOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

Dolgozat címe: A bocsánatkérés maga a tett

A dolgozatot készítő hallgató neve: Ruff – Simonics Rea

Szak, képzési szint és tagozat megnevezése: tanító szak, alapképzés, levelező tagozat

Tanszék/Intézet megnevezése: Anyanyelvi és Gyermekkultúra Tanszék / Neveléstudományi
Intézet

*Belső témavezető: Dr. Kövérné Dr. Nagyházi Bernadette PhD, egyetemi docens, MATE
Kaposvári Campus, Neveléstudományi Intézet*

Tartalmi kivonat:

Az illem és az etikett szabályai között vannak évszázados, nagy múltra visszatekintő normák, és vannak egészen újkeletűek is. A mindennapi társas érintkezés szabályaiból azonban nagyon kevés tűnt el, hiszen a köszönésre, bemutatkozásra, megszólításra, kommunikációra vonatkozó udvariassági szabályok továbbra is érvényesek. Ugyanilyen maradandó értéket képvisel a saját hibánk elismerése, a bocsánatkérésre való törekvés, amellyel rendezhető egy adott konfliktus.

A bocsánatkérés - az expresszívumok egyik altípusaként - az a beszédaktus, amelynek során a beszélő célja helyreállítani a közte és a hallgató közt önhibájából felborult egyensúlyt.

Dolgozatomban a bocsánatkérést, mint beszédaktust vizsgáltam, kérdőívek segítségével, 11 éves tanulók körében egy vidéki és egy megyeszékhelyi intézményben. Mindkét iskolában 30 db, 12 szituációt tartalmazó kérdőív kitöltésére került sor. Megkülönböztettem kis és nagy vétséget, baráti illetve hivatalos személlyel kapcsolatos szituációt. Az alapeseteket tovább tagoltam saját korosztályukat, a szülők korosztályát, illetve nagyszülők korosztályát érintő helyzetekre.

A kérdőívek elemzésének segítségével, arra voltam kíváncsi: Hogyan változik a gyerekek bocsánatkérési stratégiája a kisebb és nagyobb vétségek esetében. Milyen módon és mértékben változik szóhasználatuk annak függvényében, hogy baráti vagy hivatalos

viszonyban vannak a megsértett hallgatóval. Milyen azonosságok és eltérések tapasztalhatók a vidéki és a megyeszékhelyi tanulók válaszaik között.

A kérdésekre adott válaszokat kategóriákba soroltam. A kategóriák összeállításánál Szili Katalin bocsánatkéréssel foglalkozó kutatásának kategóriáit vettem alapul: IFID-stratégiák, felelősség beismerése, magyarázat, javítás felajánlása, ígéret a jövőbeni elkerülésre. Illetve több saját kategóriával is kiegészítettem: figyelem elterelése, közömbösség, felelősség másra való hárítása, értékelhetetlen válasz.

A kutatás alapján megállapítható, hogy a baráti kapcsolatok esetében a választott stratégiák sokkal nagyobb eltérést mutattak attól függően, hogy kis vagy nagyobb vétséggel találják szembe magukat a diákok, mint a hivatalos viszony esetében.

Az adatok elemzése után egyértelműen megállapítható, hogy a két településtípus tanulóinak nagyon hasonló udvariassági stratégiákat használnak. Az összesített táblázat azt is bizonyítja, hogy a stratégiák számbeli megoszlása is nagyban azonos.